

MESLEKİ ARAPÇA DERSİ MÜZÂKERE KONULARI

Bu dosyadaki maddeler, 2014 Haziran döneminde yapılan mesleki çalışmalardan seçilmiştir.

Bilindiği gibi Haziran döneminde; İHL Meslek Dersleri, DKAB ve Kültür Dersleri öğretmenlerimizin katılımıyla komisyonlar oluşturuldu. Bu komisyonlar, belirlenen ana başlıklar çerçevesinde ilgili dersleri müzakere ettiler ve dile gelen görüşler raportörler tarafından yazıya geçirildi. İllerde birleştirilerek gönderilen bu dosyalardan seçilen bazı önemli maddeler “Eylül-2014 Mesleki Çalışmalarda” öğretmenlerimizin görüş alışverişine ve müzâkerelerde bulunmasına esas olması için buraya alınmıştır. **Bu metin, yayınlanmış bir eser, akademik bir çalışma veya Din Öğretimi Genel Müdürlüğüne hazırlanan bir rapor değildir.**

Ortaöğretim kurumları yönetmeliğinde belirtilen mesleki çalışmalar çerçevesinde, alan öğretmenlerinin görüşlerinden oluşan ve birbirinden farklı teklifleri de içeren bir metindir. Emeği geçen öğretmenlerimize teşekkür ederiz.

A. ÖĞRETİM PROGRAMI VE KAZANIMLAR

- Mesleki Arapça dersi öğretim programının iletişimci ve öğrenci merkezli yaklaşımlar üzerine oturtulduğu görülmüştür.
- Metinler sadeleştirilebilir. Arapça kaideleri özetinin kitapta yer alması öğrencilere faydalı olacaktır.
- Müfredat hazırlanırken 9.sınıfta okuma yazmayı tamamen geliştirme, 10. sınıfta pratik konuşma, 11.ve 12. sınıflarda ise Mesleki Arapçaya yönelmelidir.
- Öğrenci bazen farkına varmadan gramer kaidelerini öğrenmeli. Öğrenci ve alıştırmaya kitaplarının ayrı ayrı düzenlenmesi gerekir.
- Öğrenciler yazı yazma konusunda çok zayıf oldukları için 9.sınıfa hüsn-i hat dersi seçilebilir.
- 9. Sınıftan başlayarak tüm sınıflarda günlük hayatta kullandığımız kelime ve cümlelerin derste sık kullanılması konuyla ilgili olarak öğrencilerin öğrenmesi gereken diyalog örnekleri belirlenmeli ve öğrencilere bütün öğretmenler bu diyalogları öğretmelidir.
- Öğrencilerin Arapça dilini öğrenmeye istekli olan öğrenciler için dil sınıfları oluşturulup etkinlik yapmalarına imkan tanınabilir.
- Öğrencilerin yabancı bir dilde kendilerini basit ifadelerle de olsa ifade etme konusunda bir çekingenlikleri söz konusudur. Bu da ya yanlış telaffuz etme ve sözcükleri doğru sıralayamama korkusundan kaynaklanmaktadır. Konuşmanın akışı içerisinde bu yanlışlara göz yummak öğrencinin sözünü kesmemek onu öğrenme konusunda daha cesaretlendirebileceği dile getirildi.
- Öğrencilerin zor anlayacağı terkipler ve deyimler kullanılmamalıdır.
- Basit fiillerden oluşturulan metinler öğrencinin yararına olacaktır.
- Sarmal bir yaklaşımla verilen konular birbiriyle ilintili şekilde ele alınmıştır.
- Yazıya ağırlık verilmeli ve konuların defterlerine yazdırılması teşvik edilmelidir.

B. ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

- Dil öğretimi teknik bir konu olup sadece bir dilin öğretiminde değil İspanyolca, İngilizce ve Çince gibi her dilin öğretiminde metotlar aynıdır. Bu nedenle farklı dillerin öğretimi ile ilgili öğretmenlik tecrübeleri ve öğretim metotları araştırılmalıdır.
- Yabancı dil öğreniminde asıl amaç iletişim olduğuna göre anlaşılır olmak en az dilbilgisine uygunluk kadar önemlidir. Ancak, sınıfta öğretmen daha az konuşmalı, öğrenciye öğrettiği şeyleri ifade etme şans ve imkânı vermelidir. Bununla kastedilen dil bilgisini ezberlediği kelimelerle doğru orantılı olarak pratik yapma fırsatı daha çok verilmesidir. Modern dil eğitim felsefesine göre öğrenciyi en fazla konuşturan, en iyi öğretmendir.
- Dinletilerek öğrenme yapılmalıdır. Diyalog cümlelerinin kısa ve basit olması, metinlerin de öğrencinin ilgisini çekecek şekilde olması gerekir.

- Kitap sonunda ki sözlüklerin güncellenmesi, kitapta olup ta sözlükte yer almayan kelimelerin ilave edilmesi gerekir. Kitap sonundaki sözcüklerin lügat sistematığı içerisinde ve genişletilerek verilmesi gerekir.
- 9. Sınıf, 10. Sınıf, 11.sınıf, 12.sınıf zümreleri ayrı yapılmalıdır.
- 9. Sınıflardan başlayarak konulara uygun diyaloglar oluşturularak diğer sınıflarda da devam ve tekrarı sağlanmalıdır.
- 9. ve 10. Sınıflarda diyaloglar drama ile sınıfta uygulanmalı.
- Alıştırmalara çok zaman verilmeli. Ders içinde buna zaman ayırmalı.
- Arapça çok zengin bir dil olması sebebiyle, içerisinde sınırsız sayıda anlatım kalıpları mevcuttur. Bunların tümünü ezberlemek mümkün olmamakla birlikte, günlük hayatta ihtiyacı olduğu kadarını öğrenmeli. Önemli olan çok öğrenmek değil, öğrendiğini kullanabilmektir.
- Arapça öğretiminde asıl olan dilin kullanılmasıdır. Gramer anlatımı müstakil bir metot olmayıp bu dilin öğretiminde bir vasıta olmalıdır.
- Arapça öğretiminde çok fazla ezber yöntemini kullanmak yerine kural ve kaidelerin mantığının anlatılarak öğrencilerin kavrayarak ve anlayarak öğrenmelerini sağlamak gereklidir.
- Arapça öğretiminde kalıcılığı sağlamak amacıyla özellikle 9. Sınıf öğrencilerine yönelik olarak Arapça çocuk şarkılarından da istifade edilmelidir.
- Başarılı öğrencilerden yardım alınarak başarı seviyesi düşük öğrencilerin bu seviyeleri yükseltilmeye çalışılmıştır.
- Bazı diyalogların öğrencilere ezberletilerek sınıf huzurunda uygulatılmalıdır.
- Okullara “Model Arapça Dil Kütüphaneleri” kazandırılmalı, bu kütüphanelerin aktif olarak kullanılması sağlanmalıdır.
- Çoklu zekâ kuramının etkin kullanılmaması, çoklu zekâ yöntemi uygun görülen öğrencilerde uygulandı ve verim alındı.
- Derste takip edilen metnin dışında her öğrenciye seviyesine uygun Arapça hikâye kitapları okutulması gerekir.
- Dikte yazı çalışması yaptırılması ve rol yapma ve öğrenciyi aktif olarak derse katmak gerekiyor.
- Dil öğretiminde ilk etapta dil bilgisi kurallarını ezberleme ve kurallı cümle kurmaları çok fazla ön plana çıkarılmamalı. Arapçada kulak dolgunluğu oluşturmak için seviyelerine uygun Arapça film, çizgi film vb. şeyler izletilmelidir.
- Dile hâkim iyi bir öğretmen, yabancı dil eğitiminde insanda var olan dört temel beceriyi (okuma, yazma, konuşma, dinleme) eşit oranda kullanmaya ve bunu öğrencisine kazandırmaya çalışan öğretmendir. Bu sebeple öncelikle öğretmenlerin derslerin belirli bir kısmını konuşmaya (pratik) ayırması gerekmektedir. Dinlemeyi öğretilmezsek, öğrenci konuşamaz. Konuşmak ise bir dilin en önemli parçasıdır. Bu yüzden öğretmenler karşılıklı konuşma ve dinlemeye ders sırasında bir miktar

zaman ayrılmalıdır. Bu sayede öğrenci bildiği kelimeleri dinleyip konuşarak kendine olan özgüveni sağlamaktadır.

- Dili öğrenirken veya kullanırken hatalar yapılabilir. Bunu göz önünde bulundurmak dil kullanımında ve öğretiminde daha gerçekçi kararlar almaya yardımcı olabilir.
- Dinleme bölümlerinin daha çok kelime teleffuzu şeklinde olması, kısa filmlerin izletilerek çocukların Arapçayı görerek ve yaşayarak öğrenmesinin sağlanmasına karar verildi.
- Diyalog içeren konular drama şeklinde öğrencilerimiz tarafından sunumu yaptırılmalıdır.
- Herhangi bir dili öğretirken, öğrencileri eğlendirmeyi başarabilmek. Çünkü eğlenerek öğrenilen bir bilgi asla kaybolmaz. Ayrıca öğrencileri dile, ezber ile değil günlük hayattan kesitlerden oluşan konuşma parçalarıyla motive edilmelidir.
- Kaide; öğrenciyi yabancı dilden soğutan en büyük etkenlerden biridir. Kaidelere ancak kifayet miktarı yer vermektir. Bunun için mesela zamirlerde (ente-enti gibi) cinsiyet ayrımı ileriki konulara bırakılabilir.
- Kelime öğretimi; i) resimler ile, ii) bilinenlerden hareketle, iii) eş anlamlılar, iv) zıt anlamlıları ve v) olay anlatımı ile kavratılmalıdır.
- Kelimelerin Türkçeye geçmiş veya Türkçe kelimelerle ilişkisi açıklanıp kelime ezberi
- Kitapta yer alan konu ve alıştırmalarda yer alan temaların kelimelerinden yararlanılmalıdır.
- Kitaptaki metinlerin öğrencilere cd’den (Akıllı Tahtalardan) dinlettirilmesinin faydalı olduğu ifade edildi. Bu alandaki zenginlik öğretmenin keyfiyetine becerisine bağlı olduğu fikrinde birleşildi.
- Kitaptaki okuma parçaları öğrencilerin ilgisini çekecek, güncel konulardan olursa öğrenciler daha istekli olur.
- Öğretmenlerin unutmaması gereken ilk şey; öğrenme başarısının iki temel üzerine kurulduğudur. Öğrenme isteği ve öğrenme tekniği. Öğrenme anında içinde bulunulan psikolojik durum ve kullanılan öğrenme metotları öğrenme performansını belirler. Yani öğrenme anında motivasyonun yüksek olması ve etkili öğrenme tekniklerinin kullanılması öğrenme başarısını getirir. Unutulmaması gereken bir diğer husus ise başarının her bilgiyle gelmeyeceği gerçeğidir. Başarı getiren bilgiye “uzmanlaşmış teknik bilgi” denir. Bu kavrama “*neyin, nasıl yapılacağıının bilgisi*” de diyebiliriz.
- Yazı temel teşkil ettiğinden yazma bölümlerinin yazdırılmasına önem verilmelidir. Özellikle 9.sınıflarda 1.dönemin sonuna kadar elib-ba yazımı, kelime ve cümle yazımına devam edilmelidir.
- Yazma geliştirmek için kitapların kapattırılıp yazma üzerine dikte çalışmalarının yapılması
- Yazma melekesini geliştiren bir diğer etken ise, duyduğu, dinlediği veya öğrendiği bir cümleyi hiçbir yere bakmadan yazmaya çalışmasıdır. Günümüz teknolojisi kullanılarak, mektup arkadaşlığı yapılabilir, e-posta, kart ve mektup yazarak yazı ile iletişim kurma fırsatları yakalanabilir.
- Yeni bir dil öğrenen öğrenciyi bu dilin telaffuzuna alıştırmak ve yazdırmak karşılaşılan en büyük sorun olduğu, yeni öğrenilen bir dilin yeni kelimeler öğrenmekle gerçekleştiği gerçeğinden hareketle ezberlenen kelimelerin kullanılmadığı takdirde çabucak unutulup tekrar istediği bir gerçektir.

- Yine 9. sınıfta Arapça yazı yazmada öğrenciler başlarda zorlanmış olup verilen ödev ve alıştırmalar sayesinde kısa sürede bu süreci atlatarak yeterli seviyede yazı yazmaya ve okumaya başlamışlardır.
- Yukarıdaki sebeplerden dolayı yabancı dil öğrenememe hususunda iki temel takıntı ortaya çıkmaktadır. İlk olarak dil öğrenmek yerine, günlük hayatta belki çok az ihtiyacı olmasına karşın, kendisini yoğunlaştırılmış gramer bilgileri içerisinde boğarak, bunları pratik hayatta kullanamamak veya kullanmak istese dahi bunun ortamını bulamamak. Hâlbuki artık dünyada rağbet edilen ve kabul gören yabancı dil eğitim sistemi, konuşmaya ve anlamaya yönelik olup, gramer bilgileri önemini kaybetmiştir. İkincisi ise öğrendiği dili “acaba konuşurken -cümle veya kelimeyi- yanlış kullanır veya hata eder miyim?” takıntısı yüzünden bir türlü kendisini aşamaması neticesinde özgüven sorunu yaşamasıdır.

C. ÖĞRETİM METARYALLERİ

- Akıllı tahtaların kullanılması, Resimler, Yapraklar, videolar, sözlük, yazı defteri, kelime kartları, gramer kitaplarından yararlanılabilir.
- Arapça dersinde Etkileşimli tahta, tabletler, e-kitaplar, sözlük ve ders kitaplarının yeterli olduğu tespit edilmiş, öğretmenlerin bunlara hâkim bir şekilde dersleri işleyebilmeleri için kendilerini geliştirmelerinin gerektiği vurgulanmıştır.
- Arapça öğretiminde ders kitapları, sözlükler, yazı defterleri, öğrenci çalışma kitapları ve hikâye kitapları kullanılmıştır. Öğrencilere çalışma kâğıtları ve testler verilerek konular pekiştirilmiştir. Arapça testlerin kullanımının yaygınlaştırılması konuların daha iyi kavranmasını sağlayacaktır.
- Arkadaş grupları oluşturularak dersle ilgili çalışmayı artırmak ders motivasyonunu sağlamak.
- Bütün Arapça öğretmen ve öğrencilerin kullanabileceği ortak bir materyal havuzu oluşturulmalı.
- Dil laboratuvarının mutlaka olma gerekir. İmam Hatip Liselerinde iki dil öğretimi yapıldığından dil laboratuvarı verimlilik açısından bir zorunluluktur.
- Etkileşimli tahta, ders kitabı, bilgisayar programları, yazı tahtası, kısa cümle ve diyalog çalışmaları. Arapça öğrenci şarkıları dersi renklendirmek ve zinde tutmak için dinletilmelidir
- Etkileşimli tahta, internet, filimler, değişik hikaye ve şiir kitapları, yaprak testler samimi bir anlatım.
- Etkileşimli tahtalı sınıflarda görsel materyallerin kullanılması öğrencinin derse olan ilgisini artırmıştır. Kitapların PDF formatında yansıtılmasıyla öğrencilerin kitap getirmeme mazeretleri de ortadan kaldırılmıştır.

D. SINIF YÖNETİMİ VE AKADEMİK BAŞARI

- Akademik başarının artırılması için öncelikle öğretmenin vizyon sahibi olması ve öğrencilerin de derse motive edilmesi gerekir.

- Akademik başarının artırılabilmesi için ailenin eğitimin içerisine çekilmesi ve öğretmen-veli işbirliğinin sağlanması gerekmektedir.
- Etkinlik yapılırken Akıllı tahtadan faydalandığı zaman derse ilginin arttığı görülmüştür.
- Arapça hikâye kitapları temin edilip okumaları yönünde teşvik edilmeli.
- Ana dili Arapça olan hocalarla öğrenciye muhadese yaptırılması öğrencinin akademik başarısını ciddi oranda arttıracaktır.
- Başarıyı artırma adına 9 ve 10. sınıf seviyelerinde grup çalışmaları yaptırmak,
- Ders öğretmeni sınıfı sağlıklı yönetebilmesi için mesleki birikimi ve donanımı yüksek olmalıdır.
- Ders saatlerinin bir bölümünü mükâlemeye ayrılması
- Kelime ezberletmek için oyunlar geliştirilmelidir.
- Kelime hazinesinin artırılması çalışmaları yapılmalıdır.

E. SOSYAL KÜLTÜREL ETKİNLİKLER

- 18 Aralık Dünya Arapça Günü ile ilgili röportaj yaptırılabilir.
- 2013-2014 eğitim öğretim yılında okulumuz bazında “Arapça kulübü” kurulmuş ve öğrencilere tanıtımı yapılmış haftalık olarak Arapçayı sevdirmek ve Arapça kullanımı yaygınlaştırmak için etkinlikler yapılmıştır.
- Arap dili eğitiminin yapıldığı üniversitelere öğrenci gezileri düzenlenerek öğrencilerin bölüm hakkında bilgilerinin artırılması sağlanabilir.
- Arapça bilgi yarışmaları ve Türkçesini verip Arapçasını isteme, Arapça okunan bir cümleyi tekrar etmek gibi yarışmalar yapılabilir.
- Arapça bilgi yarışmaları, Şiir okuma ve hitabet yarışmaları düzenlenmektedir. Ayrıca Arapça serbest diyaloglar ile diyalog yarışmaları düzenlenebilir. Sınıflara performans ödevi olarak renkli panolar oluşturulması istenebilir.
- Arapça bilgi yarışmaları, tiyatro çalışmaları yapılabilir. Yabancı dil eğitiminde başarılı olmuş kurumlar ziyaret edilerek nasıl başarılı oldukları yerinde gözlenerek öğrenilebilir. Başarılı öğrencileri teşvik etmek için daha çok Arap turistin geldiği yerlere sömestr veya yaz tatilinde öğrenciler gönderilebilir.
- Arapça bilgi yarışmalarına tüm okulun katılımı sağlanmalı ve okulu temsil edecek öğrenciler yine yarışma formatında seçilmelidir.
- Arapça dergi çalışmaları veya sınıf panosu oluşturma
- Arapça dersi için en az haftada iki saat olmak üzere mükâleme dersinin müfredata konması öğrencilerin pratik açısından gelişmesini sağlayacaktır. Bu nedenle 11. ve 12. Sınıfta mevcut seçmeli Arapça Metin Mükâleme dersi okutulabilir.
- Sosyal aktiviteler çocuğunuzun gelişimi için hayati önem taşır. Bilgiye ulaşma ve elde edilen bilgilerin beceriye dönüştürülerek günlük yaşamda işe yarayacak bir şekilde kullanılması için, eğitim sürecinde

sosyal etkinliklere sık sık yer verilmelidir. Sosyal aktiviteler sayesinde öğrencilerin müfredatta belirtilen kazanımların ötesinde nitelik kazanmalarına ve beceri geliştirmelerine ortam hazırlar.

F. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

- Arapça dersinde öğrencilerin akademik durumlarının ortaya konulması amacıyla çizelgeler hazırlanmalıdır.
- Arapça derslerinde seviye sınıflarının oluşturulmasının gerekli olduğu, bu durumda bilen ve bilmeyen öğrencilerle daha nitelikli ilgilenilebileceği, öğrencilerin seviye durumları göz önünde bulundurularak müfredatta esneklik sağlanmasının yerinde olacağı vurgulandı.
- Proje ödevleri, performans görevleri, hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma becerileri, açık uçlu sorular, kısa cevaplı sorular, çoktan seçmeli sorular, gözlem formu, sözlü sunum, öz değerlendirme, doğru/yanlış tipi sorular ve ev ödevleri verilmiş olup bütün bu faaliyetler sonucunda öğrenci ölçme ve değerlendirmesi yapılmaya çalışılmıştır.
- Öğrencilerin bilgilerini ölçmek için çoktan seçmeli, açık uçlu,boşluk doldurma eşleştirme gibi sorular sorularak öğrencilerin bilgileri yoklanmalıdır. Sınavlarda ünitenin durumuna göre çoktan seçmeli, kısa cevaplı, anlam verme, boşluk doldurma, eşleştirme, kelime tamamlama, cümle kurma gibi ölçme değerlendirme yöntemlerinin benimsendiği görülmüştür.

G. MESLEKİ GELİŞİM

- (Kitap, dergi, makale, CD, internet vs.) tespit edilmesi, Öğretmelerin konuşma sıkıntısını çözmek için yurtdışı kurslara gönderilmeleri gerekir
- Akıllı tahtaların kullanımı teşvik edilmeli. Kullanamayan öğretmenlerin tespit edilerek yeniden seminer verilmesi sağlanmalı.
- Bir yabancı dil öğretmenin mesleki açıdan kendini geliştirmesinin en iyi yollarından biri bulunduğu kurumun ona yurtdışında kısa süreli de olsa kurs imkânı vermesidir. Din Öğretimi Genel Müdürlüğünün bu tür projeleri olursa Arapça ve meslek öğretmenlerinin kendilerini mesleki açıdan daha iyi geliştirebilecekleri dile getirildi.
- Yabancı dil öğretmenlerinin yetiştirilmesi sırasında öğretmen adayının, öğrenim süresinin bir bölümünü, öğreteceği dilin anadil olarak konuşulduğu ülkede geçirmesi gerekir.